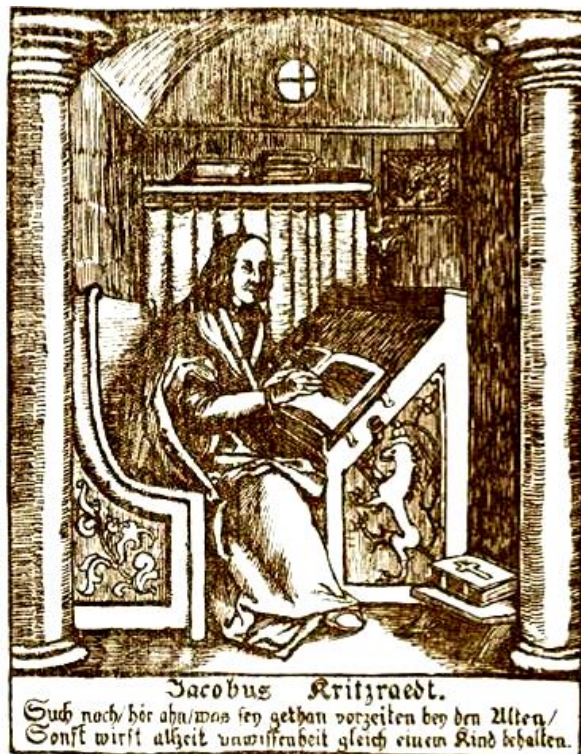

opgericht in 1952 met als doel "het behoud van het plaatselijk en regionaal erfgoed in het bijzonder architectonisch of historisch belangrijke gebouwen in Sittard en omgeving en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn"

De stichting is erkend als Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

**Stichting Jacob Kritzraedt
Postbus 691 – 6130 AR SITTARD**

tel. 06-535 82 156 (secretaris)

secretariaat@stichtingjacobkritzraedt.nl

www.stichtingjacobkritzraedt.nl

Bankrekening NL18 RABO 0187 6666 01 (Rabobank Zuid-Limburg West)
KvK-nummer 41071011 | BTW-nummer NL 0037 59 982 B01 | RSIN 003759982

Bestuur Stichting Jacob Kritzraedt

dagelijks bestuur:

Ir. J.(Jack) F.A.M. Corten, voorzitter

Drs. J.(Jan) W. Jeurissen, penningmeester

Ing. P.(Peter) J.A. Vossen, secretaris

bestuursleden:

Mr. F.(Frank) R. Hage

Drs. A.(Guus) M.P.P. Janssen

Dhr. J.(Sjef) J. Koenen

Mw. B.(Bernadette) L.M.A. Waelpoel

'Such nach, hör ahn, was sey gethan vorzeiten bey den Alten, sonst wirst allzeit unwissenheit gleich einem Kind behalten!'

(*'Onderzoek en luister naar wat in het verleden door onze voorouders is gedaan want anders zul je altijd even onwetend blijven als een kind!'*), motto van Jacob Kritzraedt (1602-1672), naamgever van de stichting:

Wat is en doet de Stichting Jacob Kritzraedt ?

De Stichting Jacob Kritzraedt is in 1952 in het leven geroepen om te voorkomen dat een gedeelte van de Begijnenhofwal, onderdeel van de unieke Middeleeuwse omwalling van Sittard, zou worden afgegraven. De stichting zet zich sindsdien in om een breder publiek bewust te maken voor het behoud van het culturele erfgoed en met name monumentale en monumentwaardige gebouwen in Sittard. Daartoe koopt de stichting bedreigde panden aan, restaureert ze en verhuurt ze vervolgens. Maar de stichting volgt met een kritisch oog ook de ontwikkelingen die het cultuurhistorisch erfgoed van Sittard betreffen.

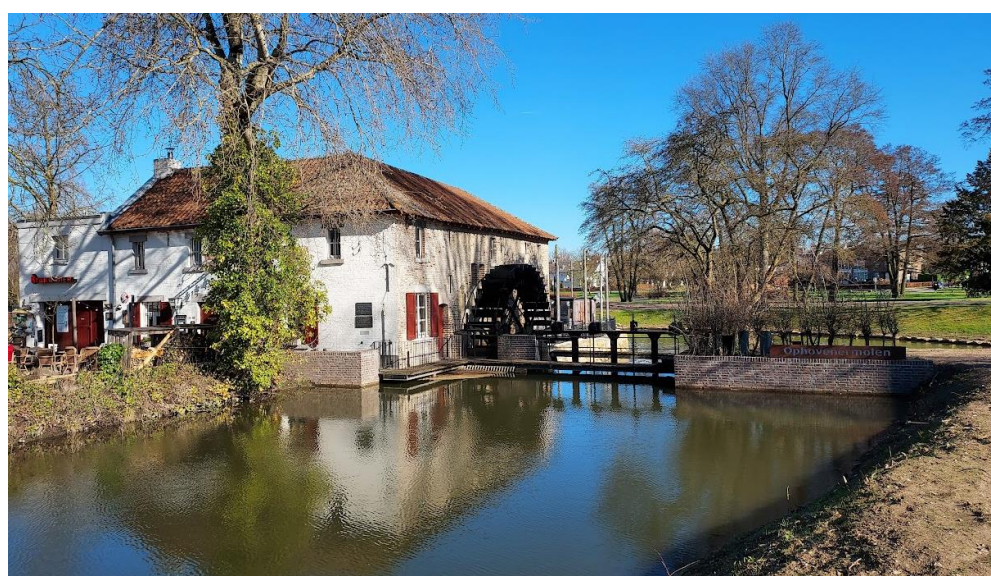
Kritzraedthuis

Jacob Kritzraedt, jezuïet en naamgever

Jacob Kritzraedt, de naamgever van de stichting, leefde van 1602 tot 1672 en stamde uit een bestuurdersfamilie te Gangelt (D). Na de kostersschool van Gangelt volgde hij het jezuïetengymnasium van Roermond, waar hij onder meer lessen volgde van Bollandus, de stichter van de Bollandisten, de beroemde hagiografenschool van de jezuïeten. Deze spoorde hem na het voltooien van zijn universitaire opleiding in Keulen en het noviciaat van de jezuïeten in Trier aan om onderzoek te doen naar het oudste verleden van zijn geboorteplaats. Sindsdien heeft Kritzraedt naast zijn religieuze verplichtingen vele uren besteed aan het uitzoeken en beschrijven van het verleden van zijn geboortestreek. Daarbij heeft hij ook vele documenten voor het nageslacht veiliggesteld.

Het meest intensief heeft hij zich met de geschiedenis van onze regio beziggehouden in de jaren 1636-1646, waarin hij de leiding had van de Sittardse jezuïetenstatie, die onderdak had gevonden in het uit 1620 daterende pand op de hoek van de Plakstraat dat nadien naar hem genoemd zou worden. Hier werkte hij aan drie lijvige boekwerken die als de eerste geschiedwerken van onze streek beschouwd kunnen worden. In zijn werk ageert hij enkele malen tegen de onverschilligheid van zijn tijdgenoten, die naar zijn zeggen door hun onzorgvuldigheid het historisch erfgoed van hun voorouders verloren lieten gaan.

Van 1646 tot 1672 was Kritzraedt onder meer als bibliothecaris verbonden aan het jezuïetengymnasium in Keulen.

Ophovenmolen

Uit de statuten van de Stichting Jacob Kritzraedt

De **Stichting Jacob Kritzraedt** stelt zich statutair ten doel:

- De stichting heeft ten doel het behoud van het plaatselijk en regionaal erfgoed – in het bijzonder architectonisch of historisch belangrijke gebouwen in Sittard en omgeving – en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
- De stichting beoogt het algemeen nut en heeft geen winstoogmerk.

De **Stichting Jacob Kritzraedt** wil dit doel onder meer te bereiken door:

- het verwerven van gebouwen en onroerende zaken voorkomende op de publiek-rechtelijke monumentenlijsten en van andere gebouwen en onroerende zaken met een bijzondere architectonische of historische plaatselijke of regionale betekenis, of onroerende en roerende zaken die deel uitmaken of samenhangen met voorgaande objecten;
- het restaureren en in stand houden van zodanige gebouwen waarvan de stichting eigenaar, economisch gerechtigde of beperkt zakelijk gerechtigde is;
- het ten behoeve van het in stand houden beheren en exploiteren van zodanige gebouwen op een zodanige wijze dat dit verantwoord is voor de genoemde gebouwen zelf en mogelijk ten opzichte van de gebruikers daarvan.

Daarnaast richt de **Stichting Jacob Kritzraedt** zich op:

- het geven van voorlichting over de stichting en het door de stichting beschermde erfgoed;
- het onderhouden van contacten met overheidslichamen, overige instellingen en particulieren binnen het kader van de doelstelling van de stichting;
- het samenwerken met derden indien en voor zover deze een gelijksoortig doel nastreven;
- het organiseren van activiteiten in binnen- en buitenland om daardoor de betrokkenheid bij het werk van de stichting te bevorderen;
- het aangaan van leningen, doch slechts tot een zodanig bedrag dat de continuïteit van haar bezit als totaliteit daardoor niet in gevaar komt;
- alle andere wettige middelen die voor het doel van de stichting bevorderlijk zijn dan wel kunnen zijn.

De middelen van de **Stichting Jacob Kritzraedt** bestaan uit:

- het stichtingskapitaal;
- huurpenningen en andere uit exploitatie ontvangen gelden, aan te wenden voor het in stand houden van in eigendom zijnde gebouwen;
- bijdragen van particulieren;
- subsidies;
- schenkingen, legaten, erfstellingen en verkrijgingen op andere wijze met inachtneming van de wettelijke voorschriften.

De **Stichting Jacob Kritzraedt** heeft geen winstoogmerk: het eventuele batig saldo van de inkomsten minus de uitgaven wordt elk jaar toegevoegd aan de restauratiereserve. Deze is bestemd voor het steeds weer terugkerende onderhoud van het in bezit zijnde monumentale onroerende goed.

Tapperie "De Gats" aan de Markt

De bestuurders van de stichting ontvangen geen vacatiegeld of vergoeding, met uitzondering van gemaakte onkosten.

Wanneer tot opheffing van de stichting zou worden besloten, dan komt een eventueel batig liquidatiesaldo ten goede aan een door het bestuur te bepalen sociaal, cultureel of charitatief doel.

Culturele ANBI

De **Stichting Jacob Kritzraedt** is erkend als Culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling).

Een instelling kan alleen een Algemeen Nut Beogende Instelling zijn, als ze zich nagenoeg geheel inzet voor het algemeen belang. Om bovendien als culturele ANBI aangemerkt te worden moet de instelling voor minstens 90% actief zijn op cultureel gebied.

Om aangewezen te worden als Culturele ANBI moet een instelling aan diverse voorwaarden voldoen. De Belastingdienst heeft de Stichting Jacob Kritzraedt per 1 januari 2015 erkend als Culturele ANBI.

Donateurs van Culturele ANBI's hebben een extra belastingvoordeel omdat voor hen een extra giftenaftrek geldt.

Vrienden van Jacob Kritzraedt

Tenslotte: de **Stichting Jacob Kritzraedt** heeft als zodanig geen leden. Om de financiële mogelijkheden te vergroten maar vooral om binding tot stand te brengen met mensen die het doel van de stichting onderschrijven, bestaat sinds het jubileumjaar 2017 de mogelijkheid lid te worden van de "Vrienden van Jacob Kritzraedt".

Vakwerkhuisjes Gruizenstraat

Stadsboerderij "Den Tempel"

Hofje Ophoven 3 t/m 13

Wat doet de Stichting Jacob Kritzraedt ?

In het kader van het behoud van architectonisch of historisch belangrijke gebouwen in Sittard en omgeving, bezit en beheert de **Stichting Jacob Kritzraedt** op dit moment verschillende als monument beschermde panden in het stadsdeel Sittard van de gemeente Sittard-Geleen.

Een aantal panden zijn woningen en andere hebben een bedrijfsmatige bestemming. Alle panden worden verhuurd.

Op dit moment heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** de volgende panden in eigendom:

- **Markt 20:** het rijksmonument “De Gats” met horecafunctie;
- **Molenweg 56:** het rijksmonument “Ophovenermolen”, een watermolen met eveneens horecafunctie; de molen zelf functioneert sinds 1998 om stroom op te wekken
- **Ophoven 3 t/m 13:** zes aan een hofje gelegen rijksmonumenten, bestaande uit het vakwerkhuis Ophoven 3 – 5 en de vier woningen Ophoven 7 t/m 13;
- **Tudderenderweg 145-145A:** een gemeentelijk monument met daarin twee gerestaureerde vakwerkhuisjes.

Door de **Stichting Jacob Kritzraedt** zijn de volgende panden gerestaureerd maar later verkocht om geld te genereren voor het restaureren van andere panden omdat er immers geen subsidie meer beschikbaar wordt gesteld:

- **Kapittelstraat 4:** een rijksmonumentaal voormalig kapittelhuis;
- **Gruizenstraat 7-9:** twee rijksmonumentale vakwerkhuisjes;
- **Gruizenstraat 27:** de rijksmonumentale voormalige stadsboerderij “Den Tempel”.

Verder heeft de Stichting het initiatief genomen voor de restauratie van de navolgende panden:

- **Plakstraat / hoek Oude Rosmolenstraat:** een gemeentelijk monument (met hout-skeletbouw) met daarin 5 studio's, en nieuwbouw van 13 studio's;
- **Fort Sanderbout / hoek Pullestraat:** een door brand verwoeste voormalige woning met een historische kern.

Ook stelt de **Stichting Jacob Kritzraedt** haar deskundigheid desgewenst ter beschikking om met raad en daad op te komen voor het cultureel en monumentaal erfgoed van Sittard. Zie voor concrete voorbeelden “*Wat doet de Stichting Jacob Kritzraedt nog meer?*”

Na ons tot en met de Raad van State verzet te hebben tegen het besluit om de bestemming van de rijksmonumentale Helenakapel van het voormalige klooster Sint-Agnetenberg te wijzigen in een woonbestemming, ziet de **Stichting Jacob Kritzraedt** het momenteel als haar taak om te komen tot een invulling die recht doet aan de historie en het karakter van de kapel en haar unieke interieur.

Daarnaast heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** bij gelegenheid van het 50-jarig jubileum een wetenschappelijke editie met een vertaling uitgegeven van de Latijnse “*Annales Gangeltenses*”, de regionale geschiedschrijving van Jacob Kritzraedt.

Bij het 70-jarig bestaan van de **Stichting Jacob Kritzraedt** is onder de titel “*Litterae reponso dignae*” de correspondentie tussen Jacob Kritzraedt en Joannes Bollandus gepubliceerd.

Tudderenderweg 145/145A

Wat doet de Stichting Jacob Kritzraedt nog meer ?

De **Stichting Jacob Kritzraedt** werkt in de gemeentebreed overkoepelende Federatie Historie Sittard-Geleen-Born samen met de andere cultuurhistorische organisaties in de gemeente Sittard-Geleen.

Verder participeert de **Stichting Jacob Kritzraedt** in het Monumentenplatform, een regulier overleg tussen de portefeuillewethouder en de organisaties die zich inzetten voor het lokale monumentale erfgoed.

Ook volgt de **Stichting Jacob Kritzraedt** met een kritisch oog alle ontwikkelingen op het terrein van het culturele en monumentale erfgoed in Sittard.

Zo heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** aan een gelijkgestemde vereniging technische en juridische ondersteuning verleend bij een jarenlang slepende procedure rond de restauratie en de herbestemming van het voormalige kloostercomplex “Abshoven”, resulterend in een gemeentelijk monument met een nieuwe functionele invulling.

Ook heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** door voorbescherming te vragen de aanwijzing tot beschermd gezicht bewerkstelligd van de wijken “Sanderbout” en “Sjpaorkolonie”, beide voorbeelden van woonwijken voor mijnwerkers, resp. spoorwegaarbeiders.

Verder heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** met succes actie ondernomen tegen het zonder toestemming en vergunning plaatsen van een luifelconstructie die ernstig afbreuk deed aan een rijksmonumentaal pand in het rijksbeschermd stadsgezicht.

Ook is – dankzij het doorzetten en de technische inbreng van de **Stichting Jacob Kritzraedt** – de dringend noodzakelijke restauratie van de rijksmonumentale “Andreaskapel” tot een goed einde gebracht.

De **Stichting Jacob Kritzraedt** heeft zich ook ingezet voor de realisatie van een monument voor Thur Laudy aan de voet van de Begijnenhofwal.

Verder heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** gezorgd voor de restauratie van de Jezuïetenkapel in de schootsvelden en heeft zij het aanbrengen van een fresco gefaciliteerd.

Samen met de Vereniging Sittards Verleden, de Federatie Historie Sittard-Geleen-Born, de Erfgoedvereniging Bond Heemschut en de Vereniging Heemkunde zonder Grenzen heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** beroep aangetekend bij de Raad van State tegen het besluit van de Gemeenteraad om de bestemming van de Helenakapel van het voormalige klooster Sint-Agnetenberg te wijzigen in een woonbestemming.

Recent heeft de **Stichting Jacob Kritzraedt** zich ingezet voor het behouden en herplaatsen van een drietal tegelmozaïeken van Charles Eyck, aangebracht in de gevel van een te slopen schoolgebouw.

Daarnaast blijft de **Stichting Jacob Kritzraedt** alert op de vele ontwikkelingen waarbij het lokale erfgoed niet altijd de waardering krijgt die een historische binnenstad verdient.

Stichting Jacob Kritzraedt
Postbus 691 – 6130 AR SITTARD